

Par ailleurs, si nous pouvons ne pas augmenter les impôts ni maintenant ni demain, c'est parce que nous poursuivrons l'effort indispensable d'économies engagé»; «Je voudrais dire une chose sur les comptes de ma campagne de 2007 (...), ils n'ont été contestés par personne. La commission des comptes de campagne a certifié ces comptes en disant : il n'y a pas un centime dont on se demande d'où il vient, il n'y a pas une dépense dont on se demande par qui elle a été financée», a insisté le président-candidat de l'UMP. "Le Conseil constitutionnel a confirmé ces comptes. Ces comptes de ma campagne de 2007 sont tellement exacts que personne n'y a trouvé à redire, il n'y a pas eu un contentieux» [Le débat 2012].

Висновки. Таким чином, при аналізі політичного дискурсу Н.Саркозі чітко виділяються 3 стратегії переконання: стратегія позитивної самопрезентації вираженої тактикою "за себе" та тактикою "експресивності мовлення"; стратегія «гра на зниження», що реалізується через тактики негативне ставлення до ситуації, звинувачення, викриття; стратегія «гра на підвищення» намагання піднести свій авторитет, забезпечується тактиками: позитивне ставлення до ситуації, презентація, самовиправдання. Отже, **стратегії і тактики переконань відіграють найважливішу роль в організації мови політика. Ніколя Саркозі, як успішний політичний лідер уміло використовує різні мовні способи переконання для досягнення мети впливу на слухачів.**

Література

- Арутюнова Н.Д. Дискурс // Лингвистический энциклопедический словарь / Гл. ред. В.Н. Ярцева. – М.: Сов. Энциклопедия. – 1990. Арутюнова Н.Д. Речевой акт // Лингвистический энциклопедический словарь / Гл. ред. В.Н. Ярцева. М.: Сов. Энциклопедия. – 1990. Гаджиев К.С. Политическая философия. – М.: ОАО «Издательство «Экономика». – 1999. – С. 550. Дубских А.И. Средства реализации коммуникативной стратегии самопрезентации личности в массово-информационном дискурсе // Вестник Челябинского гос. ун-та. Филология. Искусствоведение. – 2008. – Вып. 26. – № 30 (131). – С. 50-54. Иссерс О.С. Коммуникативная стратегия и тактики русской речи. – М.: Едиториал УРСС. – 2003. – 284 с. Карасик В.И. О типах дискурса // Языковая личность: институциональный и персональный дискурс: Сб. науч. тр. – Волгоград: Перемена. – 2000. – С. 5-20. Макаров М.Л. Основы теории дискурса. – М.: «Гнозис», 2003. – С. 190-194. Олешко М.Ю. Коммуникативно-речевые стратегии в институциональном дискурсе // Вестник Пятигорского гос. лингвистического ун-та. – 2006. – № 3. – С. 16-29. Плахотная Ю.И. Речевое воздействие в диалогическом политическом дискурсе // Политическая лингвистика. – 2011. – № 4 (38). – С. 121-124. Сковородников А.П. О необходимости разграничения понятий «риторический прием», «стилистическая фигура», «речевая тактика», «речевой жанр» в практике терминологической лексикографии // Риторика-Лингвистика: сб. статей. Смоленск: СГПУ. – 2004. – Вып. 5. – С. 5-11. Шейгал Е.И. Семиотика политического дискурса: дис. ... д-ра филол. наук. Волгоград. – 2000. – С. 17. Шейгал Е.И. Семиотика политического дискурса // М.: Гнозис. – 2004. – С. 42-43. Эпштейн О.В. Семантико-прагматические и коммуникативно-функциональные категории политического дискурса // Филологические науки. Вопросы теории и практики Тамбов: Грамота. – 2008. – № 2 (2). – С. 150-156. Brezet A. Nicolas Sarkozy: «Mes valeurs pour la France» // Le Figaro Magazine du 11 février 2012. Doridam J. 1er mai: La Droite Forte veut une «Grade fete» au Trocadéro // Le Parisien. – 29.10.2012. Le debat 2 mai 2007, Sarkozy et Royal. <http://www.youtube.com/watch?v=fIdAwvdcWM> Le débat 2012, Hollande et Sarkozy. <http://www.youtube.com/watch?v=UhLYmyOxIRY>

УДК 811.111'42:007:304:070

УЩИНА В.А.

(Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки)

МОДАЛЬНІ ЗАСОБИ СУБ'ЄКТНОГО ПОЗИЦІОНУВАННЯ В АНГЛОМОВНОМУ МЕДІА-ДИСКУРСІ

У статті досліджується взаємозв'язок категорій модальності та позиції суб'єкта дискурсивної діяльності в англomовному медіа-дискурсі. Суб'єктивна модальність розглядається як один із виявів суб'єктного позиціонування у дискурсі. Вивчаються мовні засоби вираження модальності з огляду на їх роль у конструюванні суб'єктних позицій.

Ключові слова: модальність, позиція суб'єкта дискурсивної діяльності, суб'єктне позиціонування у дискурсі, епістемічна позиція.

Ущина В.А. Модальные средства субъектного позиционирования в англоязычном медиа-дискурсе. В статье исследуется взаимосвязь категорий модальности и позиции субъекта дискурсивной деятельности в англоязычном медиа-дискурсе. Субъективная модальность рассматривается как одно из проявлений субъектного позиционирования в дискурсе. Изучаются языковые средства выражения модальности с учетом их роли в конструировании субъектных позиций.

Ключевые слова: модальность, позиция субъекта дискурсивной деятельности, субъектное позиционирование в дискурсе, эпистемическая позиция.

Ushchyna Valentyna. Modal Means of Stancetaking in the English Media Discourse. In the article the categories of modality and stance in the English media discourse are being investigated. Subjective modality is seen as one of the discourse stancetaking instruments. Linguistic means of expressing modality and their role in constructing discourse stances are studied.

Key words: modality, stance, stancetaking, epistemic stance.

Однією з актуальних проблем прагматики спілкування є проблема сприйняття дискурсу, що пов'язана з когнітивними здатностями суб'єкта. У сучасній соціокогнітивній парадигмі мовленнєва діяльність розглядається як один із модусів когніції – спроможності суб'єкта пізнавати, сприймати, відтворювати та творити навколишній світ. Н.Д. Арутюнова класифікує модуси по чотирьох планах: сенсорному (перцептивному), ментальному (когнітивному, епістемічному), емотивному та волітивному [Арутюнова 1998, с. 411].

Особливості комунікативної поведінки суб'єкта мовлення безпосередньо пов'язані з комунікативним модусом висловлення як суб'єктивного ставлення до твердження. На думку О.В. Зеленщикова, комунікативний модус „включає ментальний і психічний стан справ, складає зміст оцінки пропозиційного змісту висловлювання і, виступаючи як один із мотивувальних факторів, утворює основу продукування мовленнєвого висловлення” [Зеленщиков 1997, с. 141].

У статті досліджується взаємозв'язок категорій модальності та позиції суб'єкта дискурсивної діяльності в англomовному медіа-дискурсі. Модальність як лінгвістична категорія віддзеркалює особливі аспекти людського мислення. Пізнаючи об'єктивний навколишній світ, людина вносить власні судження, виражає своє суб'єктивне ставлення до нього, що закріплене у мові як категорія модальності. Як слушно зауважує Ш. Баллі, „модальність – це душа висловлення, що, як і думка, утворюється в результаті активних операцій суб'єкта мовлення” [Баллі 1961, с. 44]. Ми розуміємо модальність як функціонально-семантичну категорію, за допомогою якої виражається ставлення мовця не лише до змісту висловлювання, а й до навколишньої дійсності. Згідно визначення Джоан Бібі, модальність – це „втлене у мовленні когнітивне, емотивне та вольове ставлення мовця до стану речей” [Bybee 1995, p. 504].

Одне із трактувань модальності належить М. Хеллідю, який співвідносить модальність зі способом презентації мовцем самого себе, своєї позиції стосовно референтної ситуації в мовленнєвому акті [Halliday 1976, p. 3]. Відтак, модальність традиційно пов'язується з уведенням у висловлення позиції суб'єкта мовлення. Згідно прагматичної інтерпретації сутність модальності полягає у тому, що вона виступає як посередник між власне мовним виразом та ілюкцією мовця [Кострова 1999; Федосеева 2005; Brandt 1989]. Іншими словами, модальність включається в каркас інтенції при продукуванні тексту або дискурсу та виконує міжособистісну функцію, а саме, забезпечує взаємодію суб'єкта дискурсивної діяльності з іншими членами мовного колективу.

Поняття позиції суб'єкта дискурсивної діяльності (англ. *stance*) також не є новим у лінгвістиці; у різні часи його вивчали під різними іменами, зосереджуючись на окремих параметрах цього явища. Близькими за значенням до терміна “*stance*” є такі англomовні термінологічні утворення, як “*intensity*” (інтенсивність, насиченість), “*personal style*” (особистий стиль), “*subjectivity*” (суб'єктивність), “*evaluation*”, “*appraisal*” (оцінка), “*affect*” (афект, емоція), “*evidentiality*” (евіденційність, очевидність, доказовість), “*footing*” (грунтовність, основа, опора), “*alignment*” (вирівнювання), “*modality*” (модальність), “*identity*” (ідентичність), “*stand*” (позиція, точка зору), “*position*” (позиція) тощо. У вітчизняній лінгвістиці вживаються такі еквіваленти терміна “*stance*”, як “пропозиційна / ментальна / когнітивна / смислова установка”, “пропозиційне / інтенціональне відношення”, “точка зору”, “модус”, “модальність”, “думка”, “погляд”, “позиція” тощо. Ми надаємо перевагу терміну “позиція суб'єкта” (або “суб'єктна позиція”), оскільки його зміст є ширшим порівняно зі згаданими вище термінами, охоплюючи не лише епістемічний стан суб'єкта, а також його емоційні, реляційні, соціальні позиції.

Метою статті є простежити взаємозв'язок між поняттями модальності та позиції суб'єкта дискурсивної діяльності в англomовному медіа-дискурсі і встановити модальні вирази суб'єктного позиціонування. **Об'єктом** дослідження є суб'єктивна модальність як вияв суб'єктного позиціонування в англomовному медіа-дискурсі. **Предметом** статті є мовні засоби вираження модальності з огляду на їх роль у конструюванні суб'єктної позиції у медіа-дискурсі.

У найзагальнішому розумінні „позиція суб'єкта дискурсивної діяльності” (*stance*) стосується дискурсивного вираження автором усного висловлення або письмового твору власних поглядів, почуттів, ставлення, суджень або оцінок не лише стосовно предмету спілкування, а й стосовно інших учасників мовленнєвої взаємодії [Biber 2004; Du Bois 2007; Hunston 2000; Kärkkäinen 2003; Kiesling 2009]. Позиція суб'єкта дискурсивної діяльності ґрунтується передовсім на особистісних якостях продуцента дискурсу: його/її

психофізіологічних особливостях та комунікативній поведінці як члена певної соціальної і культурної групи та як учасника процесу конструювання соціальних значень. Суб'єкт вступає у взаємодію з іншими учасниками дискурсивної діяльності відповідно до однієї позиції або декількох одночасно. Ці позиції можуть відповідати макрорівню конструювання соціальних значень (статусні позиції) або його мікрорівню (особистісні позиції).

Скотт Кіслінг виділяє дві основні позиції, що їх займають суб'єкти інтеракції: епістемічна позиція (*epistemic stance*) як вираження ставлення мовця до самого акту комунікації та міжсуб'єктна позиція (*interpersonal stance*) як вираження мовцем власного ставлення до співрозмовників (солідарність, домінування, субординація) [Kiesling 2009, p. 171]. Згідно класифікації Дугласа Бібера, існують три основних складники суб'єктної позиції: епістемічна (*epistemic stance*), поведінкова (*attitudinal stance*) та стильова (*style or manner stance*) [Biber 2004, p. 107-136.] Ми додатково виділяємо три підтипи суб'єктних позицій – епістемічну, афективну та інтеракціональну [Ущина 2012, с. 80-81].

У цій статті нас насамперед цікавитиме епістемічна суб'єктна позиція, оскільки саме в ній найяскравіше виявляється суб'єктивно-модальне значення, яке слугує для позначення позиції, яку займає суб'єкт дискурсивної діяльності стосовно його/її знань щодо предмету обговорення, достовірності запропонованої ним/нею інформації або його/її впевненості у правдивості висловленої пропозиції. Категорія суб'єктивної модальності, як справедливо зауважує І.Р. Гальперін, виступає засобом вираження ставлення автора висловлення до предмету мовлення і „є важливим етапом у розширенні рамок граматичного аналізу, слугуючи містком, перекинутим від речення до висловлення і тексту” [Гальперін 1981, с.115]. Епістемічна модальність (від грецького *episteme* – знання) „стосується знань та вірувань мовця щодо валідності висловленої ним пропозиції” [Kärkkäinen 2003, p. 150], „визначає правдивість семантичної пропозиції” [Lew 1997, p. 146], виражає „ставлення мовця, орієнтоване на правду” [Jacobsson 1994, p. 167], „пов'язана з оцінкою мовцем можливостей та ідентифікує ступінь його впевненості у власних припущеннях” [Coates 1983, p. 18]. Прийнято вважати, що епістемічна модальність у переважній більшості випадків природної мовленнєвої взаємодії є суб'єктивною модальністю [Coates 1983, p. 33]. Її також називають екстра-пропозиційною („*extrinsic*”) [Biber 2004, p. 491], тобто такою, що виражає ставлення мовця до змісту висловленої ним/нею пропозиції.

Реалізація епістемічної суб'єктної позиції у дискурсі часто збігається з вербалізацією суб'єктивної модальності, мовними засобами вираження якої є модальні слова, ввідні слова, спеціальні синтаксичні конструкції та лексичні одиниці, інтонація тощо. В.В. Виноградов основне призначення цих слів трактував як таке, що „визначає точку зору суб'єкта мовлення на відношення мовленнєвого твору до дійсності та на вибір і функції окремих виразів у складі мовлення” [Виноградов 1950, с. 39].

У зв'язному мовленні за допомогою модальних виразів створюється ціла низка модальних значень, – своєрідний модальний метатекст, що „експлікує позицію суб'єкта мовлення (мовця, автора письмового твору, спостерігача) як посередника-перципієнта між змалюваною реальністю та читачем” [Золотова 1995, с. 125]. Участь суб'єкта мовлення у висловлюванні, яка вносить у нього значення модальності, проявляється різноманітно і залежить від багатьох факторів. Модальні вирази – основний засіб вербалізації епістемічної позиції мовця у дискурсі.

У наведеному нижче фрагменті інтерв'ю йдеться про ризики роботи журналіста. Учасниками цієї мовленнєвої дискурсивної медіа-події є журналісти на ім'я Андерсон (інтерв'юєр) та Гарднер (гість). Предметом обговорення є трагедія, яка напередодні сталася з їх колегою Саймоном Камберсом, і свідком якої був містер Гарднер.

GARDNER: But we represented no threat at all. We were shot because we were white and Simon Cumbers, I think, was shot instantly, I mean, he died, one bullet to the head, so he didn't even have a chance to run, I don't think.

ANDERSON: So they tried to execute you; they executed effectively Simon Cumbers. You've had time, a lot of time now, to reflect on what happened. You knew the risks and you just suggested that, you know, this was an extremely risky situation, although perhaps you said you had taken as many precautions as you might have done. In hindsight, should you have been there? Was it worth it?

GARDNER: It certainly wasn't worth it. I mean, in my view, no story is worth getting a bullet for, absolutely none, as a journalist. That's my personal view. I mean, you know, I'm, as you say, partly

paralyzed. I will almost certainly never walk...” [Critique of Worldwide Media Coverage, CNN Int., 2005 December]

Пропонуємо розпочати наш аналіз з особових займенників, оскільки позиція мовця найяскравіше простежується саме у їх використанні. У словах містера Гарднера відразу спостерігаємо вживання класичної опозиції „**я, ми (ти, ви) = позитивне – вони = негативне**”, яку Т. ван Дейк називає ідеологічною [Dijk 1998, p. 54]. У репліках Гарднера ‘*we*’ („ми”), пізніше ‘*I*’ („я”), протиставляється ‘*they*’ („вони”, „ім”), так само, як у репліках його візаві ‘*you*’ (ти, ви) знову ж таки протиставляється ‘*they*’ (вони). У такий спосіб відразу встановлюється чітке розмежування об’єднаних позицій учасників інтеракції, які вербалізуються (жертви, біле населення, журналісти) та позицій злочинців, які імплікуються (читач здогадується, що вони іншої раси й є винуватцями виникнення ризикованої ситуації, у якій опинилися журналісти). Епістемічна позиція мовця – містера Гарднера – виражена за допомогою численних модальних виразів: дієслів з модальним значенням – *I think, I mean, I don’t think*; модальних дієслів з різним ступенем впевненості у висловленій пропозиції – *might, will, should* (“*you might have done, should you have been there, I will almost certainly never walk*”); прислівників – *certainly, perhaps*; словосполучень, у яких мовець виражає власну точку зору – “*In my view as a journalist, That’s my personal view*”. Вважаємо також цікавим простежити, як модальні вирази використовуються учасниками цієї мовленнєвої взаємодії для покликання на позиції співрозмовника: ‘*You knew the risks*’, ‘*you just suggested that*’, а також як дискурсивний маркер привернення уваги партнера по комунікації: ‘*you know*’.

У наступному прикладі йдеться про ризики, пов’язані з використанням наркотиків. Цей фрагмент медіа-дискурсу взято з молодіжного журналу „Listen”. Автором, а отже, суб’єктом дискурсивної діяльності у цьому разі є Анна Шейлз, яка вибудовує свою суб’єктну позицію щодо ризику вживання наркотиків молодими людьми:

Whether Amanda actually was a drug user, we’ll never know. This association with drugs certainly added a lot of unnecessary danger and fear to Amanda’s life. At that moment, while I stood before Amanda and thought of the choices she’d made, I promised myself two things. First of all, I determined that I wouldn’t make the same mistakes she had. And second, I promised myself that I would never put myself in such a risky situation as she had on the night of her death. I now realize that could have been me. I could have been the one lying lifeless in the casket. But I won’t be, because I’ve made the decision to control everything that happens in my life. I’m not going to let my own poor choices ruin the lives of not only myself but of my family and friends as well. Amanda’s death was a preventable tragedy [Shales A. It’s All about Choices // Listen. – 2001, March– Vol. 54. – Iss. 7. – P.24-27].

Спостерігаємо, що суб’єктна позиція автора тексту висловлена чітко і однозначно – вона засуджує молодих людей, які йдуть на ризики, пов’язані з наркотиками. Її позиція стосовно стилю життя героїні оповіді, Аманди, вербалізується за допомогою лексичних одиниць із семами ‘небезпека’ (“*unnecessary danger and fear*”), ‘помилка’ (“*mistakes*”), ‘ризик’ (“*a risky situation*”). Анна повідомляє, що вона прийняла тверде рішення не повертатись до згубних вчинків, використовуючи анафоричний повтор “*I promised myself*”, підсилюючи враження про свою позицію за допомогою градації “*I determined*”. “*I’ve made the decision*” та протиставлення “*I could have been the one lying lifeless in the casket. But I won’t be*”.

Оскільки у цій статті нас насамперед цікавлять модальні вирази, що використовуються в англomовному медіа-дискурсі для вираження суб’єктних позицій, пропонуємо детально зупинитись саме на них. У першому реченні наведеного фрагменту прислівник ‘*actually*’ (насправді, фактично) має модальне значення „непевненості” у висловленій пропозиції, яке далі підкреслюється виразом ‘*we’ll never know*’ (ми ніколи не дізнаємось) з використанням дієслова з епістемічним модальним значенням “*to know*” та прислівника з високим ступенем категоричності “*never*”. У наступному реченні негативне ставлення суб’єкта до предмету мовлення вербалізується шляхом вживання прислівника з модальним значенням “*certainly*”. Дієслово з модальним значенням “*to think*” використовується для позначення власної позиції щодо неправильного стилю життя Аманди (*thought of the choices she’d made*). Далі спостерігаємо, що автор неодноразово використовує модальні дієслова “*would*” (“*I wouldn’t make the same mistakes she had; I would never put myself in such a risky situation as she had on the night of her death*”), “*could*” (*I now realize that could have been me. I could have been the one lying lifeless in the*

casket”), “will” (*I won't be*), смислове дієслово з модальним значенням “realize” (*I now realize*), модальну конструкцію „to be going to” (*I'm not going to let my own poor choices*). Всі вищеперераховані модальні вирази можна розглядати як мовні засоби суб'єктного позиціонування у дискурсі.

Отже, проаналізований матеріал (всього 18 фрагментів транскриптів англомовних медіа-інтерв'ю, взятих з Інтернет-сайтів CNN, BBC та 11 статей з соціальних Інтернет медіа-видань загальною кількістю 123 сторінки) дозволив нам зробити висновок про те, що епістемічна позиція суб'єкта дискурсивної діяльності вербалізується в англомовному медіа-дискурсі за допомогою таких модальних виразів:

(1) Модальні дієслова:

Must / can / may / should / might / may / could / would

(2) Псевдомодальні дієслова:

have to / ought to / need to / be to / able to / used to / be going to etc.

(3) Прислівники:

perhaps / maybe / probably / certainly / actually / likely / possibly etc.

(4) Іменники:

possibility / necessity / certainty / probability etc.

(5) Прикметники:

necessary / possible / certain / probable / important / seemingly etc.

(6) Дієслова:

I think / I believe / I mean / I know / I suggest / I want / I wish / I like etc.

(7) Словосполучення:

In my view / It's my personal view / it's my opinion / I'm inclined etc.

Таким чином, до мовних засобів актуалізації модального значення у позиціонуванні суб'єкта дискурсивної діяльності насамперед належить лексичне наповнення висловлення, яке визначає його модальність як виражене у висловленні ставлення автора/авторів до повідомлення, його/їх точки зору, позиції, ціннісних орієнтацій стосовно предмету дискурсивного обговорення.

Література

- Арутюнова Н. Д. Язык и мир человека. – М.: Языки русской культуры, 1998. – 896 с. Балли Ш. Французская стилистика. – М.: Иностранная литература, 1961. – 394 с. Виноградов В.В. О категории модальности и модальных словах в русском языке // Труды Ин-та русского языка АН СССР, 1950. – Т. 2. – С. 38-79. Гальперин И.П. Текст как объект лингвистического исследования. — М.: Наука, 1981. — 138 с. Зеленичиков А.В. Пропозиция и модальность. – СПб: Изд-во С.-Петербурга. ун-та, 1997. – 244 с. Золотова Г.А. Говорящее лицо и структура текста // Язык – система. Язык – текст. Язык – способность: сб. статей. – М.: Ин-т русского языка РАН, 1995. – С. 120-133. Кострова О.А. Языковое осознание модальности темпоральных высказываний. // Прагматика высказывания и текста: межвуз. (международный) сб. науч. трудов. – Самара: Самарский гос. пед. ун-т, 1999. – С. 3-19. Ущина В.А. Позиціонування суб'єкта у дискурсивних ситуаціях ризику // Вісник Харківського нац. ун-ту імені В.Н. Каразіна. Сер. „Романо-германська філологія. Methodика викладання іноземних мов”. – 2012. – № 1023. – Вип. 72. – С. 77-84 Федосеева А.В. Имплицитная модальность высказывания в коммуникативно-прагматическом аспекте : автореф. дисс... канд. филолог. наук. – Белгород, 2005. – 22 с. Biber D. Historical patterns for grammatical marking of stance: A cross-register comparison // Journal of Historical Pragmatics. – 2004. – No 5. – P. 107-135. Brandt M. Satzmodus, Modalität und Performativität / M. Brandt, I. Rosengren, I. Zimmermann // Sprache und Pragmatik: Arbeitsberichte. – No 13. – Lund, 1989. – S. 37-51. Bybee J. The semantic development of past tense modals in English // Modality in Grammar and Discourse / Ed. by Joan Bybee and Suzanne Fleischman. – Amsterdam / Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 1995. – P. 503-517. Coates J. The Semantics of Modal Auxiliaries. – L.: Croom Helm, 1983. – 259 p. Dijk T. A. van. Ideology. – London, Thousand Oaks, New Delhi: SAGE Publications, 1998. – 374 p. Du Bois J. The stance triangle // Stancetaking in Discourse / Ed. by R. Englebretson. – Amsterdam: John Benjamins, 2007. – P. 139-182. Halliday M. System and Function in Language: Selected Papers / Ed. by G.R. Kress. – London: Oxford University Press, 1976. – 143 p. Hunston S. Evaluation in Text: Authorial Stance and the Construction of Discourse / S. Hunston, G. Thompson. — Oxford: Oxford University Press, 2000. – 225 p. Jacobsson B. Recessive and emergent uses of modal auxiliaries in English // English Studies. – 1994. – N 72. – P. 166-182. Kärkkäinen E. Epistemic Stance in English Conversation: A Description of Its Interactional Functions, with a Focus on *I Think*. – Amsterdam: John Benjamins, 2003. – 209 p. Kiesling S. F. Style as stance // Stance: Sociolinguistic Perspectives / Ed. by A. Jaffe. – Oxford: Oxford University Press, 2009. – P. 171-194. Lew R. Towards a taxonomy of linguistic jokes // Studia Anglica Posnaniensia. – No 31. – 1997. – P. 132-152. Longman Grammar of Spoken and Written English [Biber D., Johansson S., Leech G. et al.] – L.: Longman, 1999. – 1203 p.